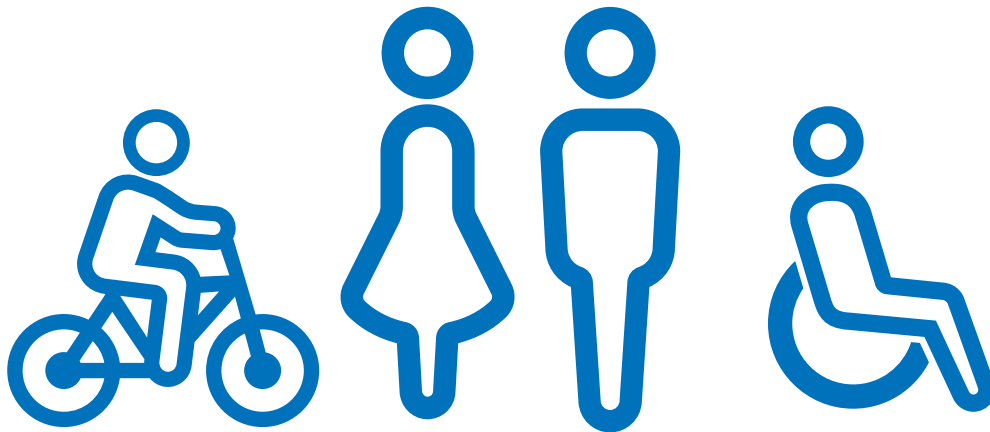

Randaberg
kommune

HELSEMESSIG OG SOSIAL BEREDSKAPSPLAN

Revidert 2025

INNHALDSFORTEGNELSE

Helsemessig og sosial beredskapsplan	0
A: Administrativ del	2
1 Lovgrunnlag	2
2 Målsetting.....	2
3 Utarbeidelse, godkjenning og revisjon	2
4 Kommunens ansvar for helsetjenester og sosialtjenester.....	3
4.1 Utfordringer i kommunene.....	3
4.2 Ekstraordinære hendelser*	4
5 Organisering og ledelse	4
6 Samordning av planer	5
7 Forsyningstrygghet og infrastruktur	6
8 Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)	6
9 Økonomiske konsekvenser	7
10 Kompetanse, opplæring og øvelser	7
B: Praktisk del	8
11 Varsling og varslingsliste.....	8
12 Evakuerte og pårørendesenter (EPS).....	8
13 Psykososialt kriseteam.....	9
14 Oversikt over personell.....	9
15 Omlegging av tjenester og omdisponering av ressurser	9
16 Samordning og samhandling	9
17 Normalisering	10
C: Operativ del	10
D: Avtaler	11

A: ADMINISTRATIV DEL

1 LOVGRUNNLAG

[Lov om helsemessig og sosial beredskap \(helseberedskapsloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap - Lovdata](#)

[Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. \(helse- og omsorgstjenesteloven\) - Lovdata](#)

[Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen \(sosialtjenesteloven\) - Lovdata](#)

2 MÅLSETTING

Formålet med helsemessig og sosial beredskap er å verne liv og helse og bidra til at alle som bor eller oppholder seg i kommunen får nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester også ved kriser og katastrofer. Planen gjelder i fredstid og omfatter ikke hendelser, kriser og katastrofer forårsaket av krig.

For å ivareta lovens formål, skal virksomheter som loven omfatter kunne fortsette og om nødvendig legge om og utvide driften under kriser og katastrofer, på basis av den daglige tjeneste, oppdaterte planverk og regelmessige øvelser.

I en normal driftssituasjon sikres driften av internkontroll- og kvalitetssystemene i kommunen. Denne planen skal sikre driften i en krisesituasjon. Målet med plan for helsemessig og sosial beredskap er:

- Redusere risikoen for at innbyggerne utsettes for krisesituasjoner
- Verne befolkningens liv og helse
- Sikre at innbyggerne får helsehjelp og sosiale tjenester også ved ekstraordinære hendelser og kriser
- Sørge for at lokalsamfunnet er tilbake i normalsituasjon så raskt som mulig

3 UTARBEIDELSE, GODKJENNING OG REVISJON

Helsemessig og sosial beredskapsplan er utarbeidet og revideres med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalyser.

Helsemessig og sosial beredskapsplan er administrativt utarbeidet av kommunalsjefens stab og ledergruppe. Kommuneoverlege skal godkjenne planen før den legges frem for politisk behandling.

Planen legges frem for politisk behandling i hovedutvalg for helse og sosiale saker.

Planen revideres hvert fjerde år.

Varslingsliste og andre dokument tilhørende planen ajourføres jevnlig, minimum en gang per år.

4 KOMMUNENS ANSVAR FOR HELSETJENESTER OG SOSIALTJENESTER

Det norske beredskapsarbeidet hviler på følgende prinsipper:

Ansvarsprinsippet

Den myndighet, virksomhet eller etat, som til daglig har ansvar for et område, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for den utøvende tjeneste ved kriser og katastrofer. Dette ansvaret omfatter også å planlegge hvordan funksjoner innenfor eget ansvarsområde skal kunne opprettholdes og videreføres dersom det inntreffer en ekstraordinær hendelse.

Likhetsprinsippet

Den operasjon man opererer med under kriser skal være mest mulig lik den organisasjonen man har til daglig. Likhetsprinsippet er en utdyping av ansvarsprinsippet, nemlig en understreking av at ansvarsforholdene internt i virksomheter/organisasjoner og mellom virksomheter/organisasjoner ikke skal endres i forbindelse med krisehåndtering.

Nærhetsprinsippet

Innebærer at kriser organisatorisk skal håndteres på et lavest mulig nivå. Den som har størst nærhet til krisen, vil vanligvis være den som har best forutsetninger for å forstå situasjonen og dermed er best egnet til å håndtere den. Nærhetsprinsippet må også ses i sammenheng med ansvarsprinsippet. En krise innenfor en kommunes- eller virksomhets ansvarsområde er det i utgangspunktet kommunens- eller virksomhetens ansvar å håndtere. Nærhetsprinsippet gjelder ikke ved sikkerhetspolitiske kriser.

Samvirkeprinsippet

Stiller krav til at myndighet, virksomhet eller etat har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

4.1 UTFORDRINGER I KOMMUNENE

Det er flere forhold som innebærer andre sårbarhets- og sikkerhetsutfordringer i kommunen nå enn tidligere:

- Økende kompleksitet i samfunnet generelt
- Livsstilsendringer
- Teknologiske endringer og omfattende infrastruktur
- Organisatoriske endringer og deregulering
- Økende kostnads- og effektiviseringspress
- Reduksjon i bemanningen i mange virksomheter og tap av kompetanse
- Utsetting av offentlige tjenester til kommersielle aktører

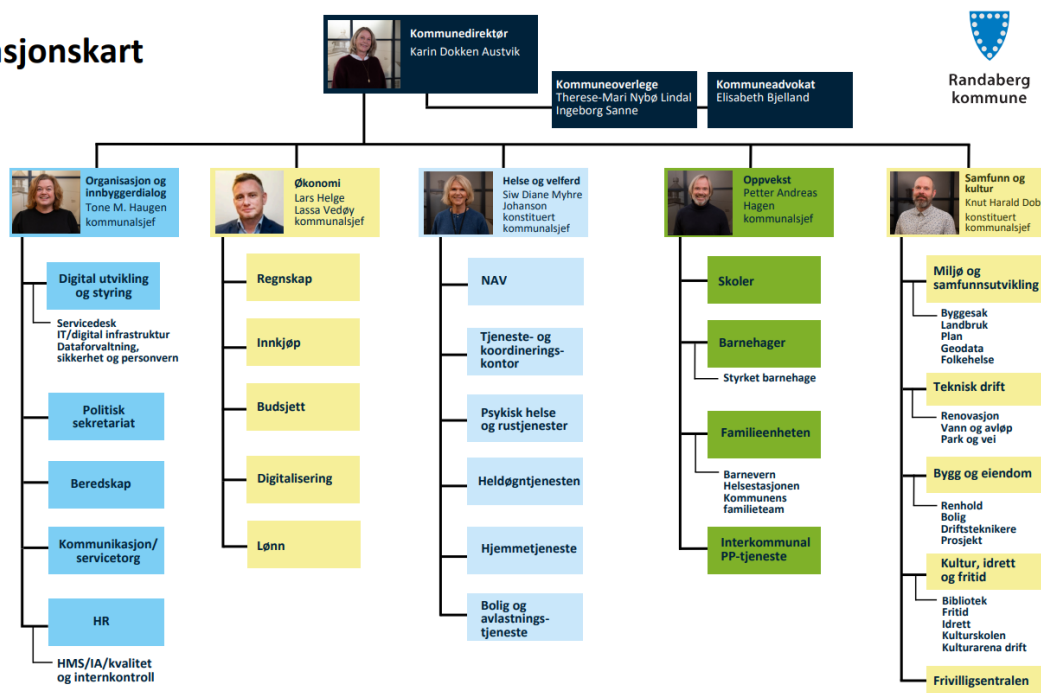
4.2 EKSTRAORDINÆRE HENDELSER *

Hendelser som kan føre til økt behov for tiltak	Hendelser som kan føre til redusert kapasitet
○ Stor ulykke ○ Konsekvenser av ekstremvær ○ Større branner ○ Utslipp av kjemikalier ○ Stråling eller utslipp av radioaktivt stoff ○ Omfattende smittesituasjoner ○ Behov for evakuering ○ Stort mottak av personer fra nabokommuner, skipsforlis eller flyplasser ○ Mange døde	Interne: ○ Svikt i teknisk materiell ○ Brann i egen virksomhet ○ Stort fravær av personale Eksterne: ○ Svikt i infrastruktur som strøm-, telefoni- eller vannforsyning ○ Svikt i transporttjenester ○ Svikt i andre samfunnssektorer
Kombinasjoner av økt behov og redusert kapasitet	

*) ikke uttømmende

5 ORGANISERING OG LEDELSE

Organisasjonskart

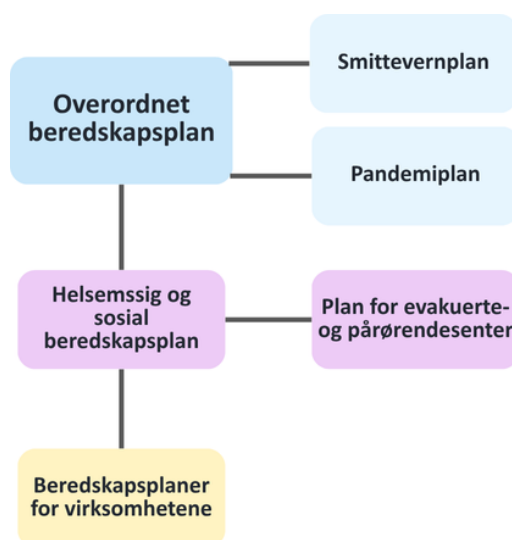
Ved en beredskapssituasjon som krever samordning og koordinering kan kommunedirektøren beslutte at det skal mobiliseres beredskapsledelse. Beredskapsledelsen består av kommunedirektør,

kommunalsjefene for hhv. Helse og velferd, Oppvekst, Samfunn og kultur og Organisasjon og innbyggjerdialog, ordfører og eventuelle rådgivere/ressurspersoner.

Ifølge kommunens overordna beredskapsplan er det den enkelte kommunalsjef som har ansvar for sitt tjenesteområde også under kriser og ekstraordinære hendelser.

Det er kommunalsjef for Helse og velferd som har ansvar for at helse- og sosial beredskapsplan følges i samsvar med lov og forskrift.

6 SAMORDNING AV PLANER

Overordnet administrativ beredskapsplan beskriver hvordan beredskapen i Randaberg er organisert, samordnet og dokumentert, samt beskriver hvilke prinsipper, prioriteringer og metoder som skal være førende for organiseringen av beredskapen og utøvelse av beredskapsledelse i kommunen. Planen er virksomhetsovergripende for Randaberg kommune.

Helsemessig og sosial beredskapsplan (denne planen) beskriver beredskap med mål om å verne liv og helse og bidra til at alle som bor eller oppholder seg i kommunen får nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester også ved kriser og katastrofer.

Beredskapsplan for virksomhetsområdene Sykehjem, Hjemmetjeneste, Bolig- og avlastningstjenesten/Psykisk helse og rus, og Nav beskriver hvordan helsemessig og sosial beredskap skal ivaretas for å de respektive områder av kommunens tjenesteproduksjon.

Randaberg kommune har utarbeidet Regional plan for evakuerte og pårørendesenter sammen med Stavanger, Sandnes og Sola. Det foreligger også en plan for evakuering og befolkningsvarsel. Det er utarbeidet kommunal plan for opprettelse og drift av evakuerte og pårørendesenter (EPS).

Smittevernplan for Randaberg kommune har som mål å forebygge smittsomme sykdommer og begrense smitteoverføring i befolkningen når sykdom har oppstått. Planen beskriver de tiltak som kommunen gjør, både i det daglige løpende arbeidet og i spesielle situasjoner der alvorlige eller omfattende smittsomme sykdommer rammer befolkningen.

Pandemiplan for Randaberg kommune har fire formål: 1) Forebygge smittespredning og redusere sykkelighet og død, 2) diagnostisere, behandle og pleie syke og døende hjemme og i institusjoner, 3) opprettholde samfunnsviktige funksjoner innenfor alle sektorer i kommunen til tross for stort sykefravær og 4) gi hensiktsmessig informasjon eksternt og internt.

7 FORSYNINGSTRYGGHET OG INFRASTRUKTUR

Sikker forsyning er sentralt i ulike krisesituasjoner fordi manglende forsyning kan være avgjørende for liv og helse. Der er kommunens ansvar å etablere en tilstrekkelig forsyningstrygghet innenfor

- infrastruktur og tjenester
- helsemateriell, inkl. legemidler

Bortfall av infrastruktur og samfunnsviktige funksjoner som elektrisitet, elektronisk kommunikasjon, transporttjenester, vannforsyning, avløp og renovasjon, forsyninger av olje og gass, og bank- og betalingstjenester vil ha konsekvenser for helse- og sosialtjenestene.

Konsekvenser og tiltak for helsemessig og sosial beredskap er basert på ROS-analyser og overordnet beredskapsplan. I helsemessig og sosial beredskapsplan (denne planen) er forsyningstrygghet og infrastruktur avgrenset til mat, medisiner og annet helsemateriell.

I samsvar med ansvarsprinsippet har kommunen i en krisesituasjon ansvar for tilfredsstillende forsyning av viktig helsemateriell og legemidler til brukere som til vanlig mottar helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Dette omfatter både brukere som mottar hjemmebaserte tjenester og pasienter på institusjon.

Kommunens lagre for helsemateriell og medisiner styres av tilgang på dette fra apotek og kommunens faste leverandører. I en krisesituasjon må kommunen samhandle med disse for å sørge for en riktig om omforent prioritering av leveranser.

8 RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE (ROS)

Helse- og sosialtjenesten har bidratt i arbeidet med utarbeidelse av Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS), vedtatt i kommunestyret 03.04.25, sak 12/25. HROS beskriver flg. hendelser:

1. Kvikkleireskred som forårsaker alvorlig skade på mennesker eller kritiske infrastruktur
2. Langvarig bortfall av kritisk transportåre (E39/tunnel)
3. Langvarig svikt i drikkevannsforsyning
4. Langvarig bortfall av strømforsyning
5. Totalhavari av sentralrenseanlegg Nord-Jæren
6. Ekstremvær som forårsaker alvorlige skade på mennesker, avlinger eller kritisk infrastruktur
7. Masseevakuering/-transport fra skip i Mekjarvik
8. Ulykke med masseskade i tunnel
9. Brann i industriområde
10. Storulykke med masseskade

11. Alvorlig voldshendelse i kommunen
12. Digital hendelse som gir alvorlige konsekvenser for digital tjenesteproduksjon
13. Sikkerhetspolitiske hendelser som medfører alvorlige lokale utfordringer
14. Økt kriminalitet blant ungdom som medfører alvorlige lokale utfordringer
15. Smittsom dyre- og plantesykdom
16. Radioaktivt nedfall
17. Alvorlig forurensningsulykke
18. Akutt migrasjonsbølge
19. Svikt i kommunal tjenesteproduksjon
20. Alvorlig allmenfarlig sykdom

Helse- og sosialtjenesten bidrar i planlagte beredskapsøvelser og fanger opp risiko og sårbarhet som avdekkes i analyser og øvelser på andre områder.

Kommunen har ansatt egen beredskapskoordinator som koordinerer arbeidet med ROS-analyser og øvelser.

En viktig del av ROS-arbeidet skjer ved evaluering av kriser og hendelser. Kommunen benytter også kriser og hendelser i andre kommuner som scenario i øvelse og relaterer hendelsesforløp til vår egen kommune.

9 ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Ekstraordinære ressurser som settes inn for å håndtere en krise eller uønsket hendelse, skal i utgangspunktet dekkes innenfor det berørte tjenesteområdets budsjett.

Kommunalsjefene har ved kommunestyrets godkjenning av budsjettet delegert fullmakt til omdisponeringer innen gitte forutsetninger og rammer. Krever ressursinnsatsen større omdisponeringer enn fullmaktene tillater, må saken omgående bringes inn til kommunedirektøren/beredskapsledelsen. Kommunedirektøren avgjør om saken kan løses innenfor budsjettfullmaktene, eller om saken må behandles politisk.

10 KOMPETANSE, OPPLÆRING OG ØVELSER

Nærmeste leder har ansvar for at ansatte har den nødvendige opplæring i håndtering av beredskapssituasjoner i tilknytning til egen arbeidsplass.

Øvelser er viktig for å kvalitetssikre beredskapsforberedelsene og den enkeltes evne til å håndtere hendelser som en ikke får trening i til daglig. Øvelser kan være

- varslingsøvelser
- «table-top» eller diskusjon
- rollespill
- feltøvelser med markør
- fullskala-øvelse

Helse- og sosialtjenesten har øvelser sammen med andre kommunale virksomheter, evt. også interne instanser som Sivilforsvaret, bedrifter og frivillige organisasjoner.

I øvelsene legges det vekt på å øve på egen rolle, samt trene på varsling, organisering og håndtering av både interne og eksterne hendelser.

Randaberg kommune har satt som mål at alle virksomheter skal ha minst en årlig beredskapsøvelse. Det er utarbeidet en veileder for ulike øvelsesformer til bruk for virksomhetene.

B: PRAKTISK DEL

11 VARSLING OG VARSLINGSLISTE

Det er utarbeidet en intern varslingsliste for kommunens kriseledelse. Denne inngår som en del av kommunens overordna beredskapsplan. Listen er tilgjengelig i Compilo og på kommunens ansattportal.

Det er utarbeidet intern varslingsliste for helse- og sosialtjenestene som vedlegg til Helsemessig og sosial beredskapsplan.

Ved kriser som får konsekvenser for helse- og sosialtjenesten skal kommunen straks orientere Statsforvalteren om situasjonen og utviklingen, og om kommunen har behov for bistand til ulike tiltak. Hvis Statsforvalteren ber om det, skal kommunen sende rapporter om situasjonen.

Hvis Helsedirektoratet ønsker å varsle kommunen om en hendelse, blir dette sendt via Statsforvalteren.

Ved omfattende og alvorlige hendelser kan det bli behov for å iverksette nasjonal koordinering av krisehåndteringen. Dersom ikke annet er bestemt, vil kommunens rapportering også i slike tilfeller gå via Statsforvalteren.

Det gjelder særskilte retningslinjer for varsling av utbrudd av smittsomme sykdommer og for atomhendelser.

Randaberg kommune benytter verktøyet RAYVN for dokumentasjon, kommunikasjon og rapportering i forbindelse med krisehåndtering.

12 EVAKUERTE OG PÅRØRENDESETER (EPS)

Randaberg kommune har utarbeidet Regional plan for evakuerte og pårørendesenter sammen med Stavanger, Sandnes og Sola.

Det foreligger også en plan for evakuering og befolkningsvarsel.

Det er utarbeidet kommunal plan for praktisk gjennomføring av evakuerte og pårørendesenter (EPS).

Plan for praktisk gjennomføring av Evakuerte og pårørendesenter i Randaberg kommune beskriver tilgjengelige ressurser i og utenfor kommunen, hvordan disse ressursene er fordelt, hva ressursene kan bistå med og hvordan vi kan samhandle.

13 PSYKOSOSIALT KRISETEAM

Randaberg har vertskommunesamarbeid med Stavanger om legevakt, psykososialt kriseteam og psykiatrisk sykepleier.

Psykososialt kriseteam bistår kommunen etter egne retningslinjer.

14 OVERSIKT OVER PERSONELL

Kommunen skal ha oversikt over ansatte og personell med avtaler innenfor helse- og sosialtjenesten som kan utkalles i situasjoner som krever ekstra personellressurser.

15 OMLEGGING AV TJENESTER OG OMDISPONERING AV RESSURSER

Alle tjenesteområder skal ha oversikt over egne ressurser. Dette gjelder ansatte, kompetanse, utstyr, infrastruktur o.a.

Ved behov for omdisponering av ressurser, er det kommunalsjef for Helse og velferd (eventuelt kommunalsjefens stedfortreder) som beslutter at dette skal gjennomføres.

Kommunalsjef for Organisasjon og innbyggerdialog har ansvar for at HMS ivaretas for ansatte i en krisesituasjon, samt sikre at involverte ansatte blir ivaretatt etter at hendelsen er over. Dette kan innebære debriefing.

16 SAMORDNING OG SAMHANDLING

Nabokommuner

Etter loven har kommunene plikt til å hjelpe hverandre ved ulykker og akutte situasjoner når omstendighetene tilsier det.

Helseforetaket

Helse Stavanger HF har avtale med hver kommune i opptaksområdet om samarbeid i forbindelse med kriser og katastrofer gjennom delavtale 11: *Samarbeidsavtale om omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden.*

Sivilforsvaret

Sivilforsvaret kan settes inn i krisehåndtering for å supplere når de ordinære ressursene ikke er tilstrekkelige. Oppgavene blir utført i samsvar med redningstjenestens og helsetjenestens vedtak. Politi, statsforvalter, kommunen eller helseforetaket gjør avtaler med Sivilforsvaret om hvilke oppgaver som skal løses.

Frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner kan delta i krisesituasjoner.
Det er inngått avtale med lokale frivillige organisasjoner.

17 NORMALISERING

Etter ekstraordinære hendelser er det kommunens ansvar å sørge for at lokalsamfunnet raskt og effektivt kommer tilbake til normal situasjon.

Når hendelsen er over og samfunnet er tilbake i ny normalsituasjon, er det tid for evaluering og læring av det som skjedde. Dette legger grunnlag for revisjon av det kommunale beredskapsplanverket, inkludert ROS-analyser og plan for helse- og sosial beredskap.

C: OPERATIV DEL

Det er utarbeidet beredskapsplan for virksomhetene:

- Sykehjem
- Hjemmetjeneste
- Bolig- og avlastningstjenesten og Psykisk helse og rus
- Nav

Beredskapsplanene for virksomhetene inneholder oversikt over bygninger, fysisk materiell, personell og aktuelle tiltakskort basert på risiko- og sårbarhetsanalyser.

Beredskapsplan for sykehjem inneholder tiltakskort for hendelsene:

- Mottak av ekstra mange pasienter
- Svikt i kommunal tjenesteproduksjon forårsaket av epidemi, pandemi eller lokalt smitteutbrudd
- Bortfall av strøm
- Bortfall av EKOM
- Forurensset drikkevann
- Brann oppstått i bygningsmassen, brann og el-sikkerhet, brannrutiner
- Brann i industriområde
- Radioaktivt nedfall

Beredskapsplan for hjemmetjenesten inneholder tiltakskort for hendelsene:

- Ekstremvær
- Svikt i kommunal tjenesteproduksjon forårsaket av epidemi, pandemi eller lokalt smitteutbrudd
- Bortfall av strøm
- Bortfall av EKOM
- Forurensset drikkevann
- Brann i industriområde
- Radioaktivt nedfall
- Akutt migrasjonsbølge

Beredskapsplan for Bolig- og avlastningstjenesten og Psykisk helse/rus inneholder tiltakskort for hendelsene:

- Bortfall av strøm
- Bortfall av EKOM
- Forurensset drikkevann
- Svikt i kommunal tjenesteproduksjon forårsaket av epidemi, pandemi eller lokalt smitteutbrudd
- Alvorlig voldshendelse
- Ekstremvær
- Brann i industriområde
- Radioaktivt nedfall

Beredskapsplan for Nav inneholder tiltakskort for hendelsene:

- Masseevakuering
- Akutt migrasjonsbølge
- Svikt i kommunal tjenesteproduksjon som følge av epidemi, pandemi eller lokalt smitteutbrudd
- Bortfall av strøm
- Bortfall av EKOM
- Alvorlig voldshendelse
- Økt kriminalitet blant ungdom

D: AVTALER

Randaberg kommune har inngått avtaler med flere aktører som hver for seg og samlet sett gjør kommunen mer robust for å håndtere hendelser og krisesituasjoner. Relevante avtaler er:

- Avtale med Stavanger kommune om vertskommunesamarbeid om legevakt, psykososialt kriseteam og psykiatrisk sykepleier
- Beredskapsavtale mellom kommunen og fastleger (Avtalen er pr. august 2025 under utarbeidelse)
- Avtale med Stavanger Røde Kors
- Avtale med Randaberg Sanitetsforening.
- Avtale med kirken. Denne avtalen ivaretar også andre livssyn og trosretninger.